WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W ZIELONEJ GÓRZE

P L A N

DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ W ROKU 2013

ZATWIERDZAM

Zielona Góra, 29.11.2012 r.

1. ZAKRES PLANU KONTROLI NA ROK 2013

1.1. Ramy czasowe i terytorialne

Niniejszy plan działalności kontrolnej obejmuje swoim zakresem cały obszar województwa lubuskiego, w którego skład wchodzą 2 powiaty grodzkie oraz 12 powiatów ziemskich. Podział kompetencyjny w zakresie kontroli pomiędzy jednostką macierzystą Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze i Delegaturą WIOŚ w Gorzowie Wlkp. przebiega z niewielką modyfikacją według dawnej granicy byłych województw: gorzowskiego i zielonogórskiego. Oznacza to w praktyce, że pracownicy Wydziału Inspekcji WIOŚ w Zielonej Górze przeprowadzają kontrole podmiotów zlokalizowanych na terenie 8 południowych powiatów (zielonogórskiego miejskiego i ziemskiego, nowosolskiego, wschowskiego, żagańskiego, żarskiego, krośnieńskiego i świebodzińskiego), natomiast pracownicy Działu Inspekcji Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp. kontrolują podmioty zlokalizowane na terenie 6 powiatów północnych województwa lubuskiego (gorzowskiego miejskiego i ziemskiego, słubickiego, strzelecko-drezdeneckiego, sulęcińskiego i międzyrzeckiego).

Plan działalności kontrolnej opracowywany jest na okres jednego roku w odniesieniu do preliminarza budżetu zadaniowego i aktualnej sytuacji kadrowej Wydziału i Działu Inspekcji, komórek organizacyjnych wspomagających działania inspekcyjne, a także możliwości analitycznych laboratoriów WIOŚ.

1.2. Zadania, kompetencje i zobowiązania do przeprowadzania inspekcji

Zadania kompetencyjne do przeprowadzania kontroli zawarte zostały w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tj. Dz. U. z 2007r.

Nr 44, poz. 287 z późn. zm.), natomiast zobowiązania o wzajemnej współpracy zapisane zostały w porozumieniach zawartych pomiędzy Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, a:

- Lubuskim Komendantem Wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp.,
- Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gorzowie Wlkp.,
- Komendantem Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej w Gorzowie Wlkp.,
- Komendantem Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrz. i Dyrektorem Izby Celnej w Rzepinie,
- Lubuskim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii w Zielonej Górze,
- Okręgowym Inspektorem Pracy w Zielonej Górze.

1.3. Polityka środowiskowa i priorytety działań kontrolnych

Województwo lubuskie położone jest w środkowozachodniej części Polski i zajmuje powierzchnię 13988 km^2. Od północy graniczy z województwem zachodniopomorskim, od wschodu z województwem wielkopolskim, od południa z województwem dolnośląskim. Granica zachodnia województwa jest granicą państwową z Republiką Federalną Niemiec.

Województwo lubuskie pod względem obszaru jest jednym z trzech najmniejszych województw w kraju. Charakteryzuje się średnim uprzemysłowieniem oraz największym w kraju zalesieniem (blisko 49 %). Pomimo tak wysokiego

zalesienia oraz dużej ilości obszarów chronionych występują na terenie województwa różnorodne problemy ekologiczne. Najważniejsze z nich to:

- konieczność dążenia do kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej, szczególnie w małych miastach i na obszarach wiejskich,
- ograniczenie uciążliwości w postaci tzw. emisji niskiej poprzez likwidację indywidualnych palenisk zasilanych opałem niskiej jakości lub łatwopalnymi odpadami,
- zminimalizowanie uciążliwości związanych z komunikacją samochodową w miejscowościach – poprzez budowę obwodnic (ograniczenie emisji hałasu i spalin, poprawa jakości powietrza oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia poważnej awarii),
- porządkowanie gospodarki odpadami komunalnymi zgodnie z wymaganiami znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391).

Ponadto przygraniczne położenie województwa niesie za sobą problematykę związaną z transgranicznym przemieszczaniem odpadów. Do najważniejszych zadań dotyczących transgranicznego przemieszczania odpadów realizowanych w 2013 r. uznaje się:

- kontrolę prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów, w szczególności odpadów z listy zielonej,
- kontrolę przetwarzania odpadów niebezpiecznych przywiezionych do Polski spoza UE,
- organizację szkoleń dla służb kontrolujących transgraniczne przemieszczanie odpadów,

- organizację wspólnych akcji inspekcyjnych trangranicznego przemieszczania odpadów ze Służbą Celną, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, Policją.

Polityka środowiskowa i priorytety wymagające uwzględnienia w planie kontroli uzgadniane są w trakcie okresowych spotkań kierownictwa Inspektoratu z kierownictwem: Wydziału Gospodarki Nieruchomościami Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp., Departamentu Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp. Zadania kontrolne dotyczące zagadnień trangranicznego przemieszczania odpadów uzgadniane są z Komendantem Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w Krośnie Odrz., Dyrektorem Izby Celnej w Rzepinie oraz Lubuskim Wojewódzkim Inspektorem Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp..

W tworzeniu planu kontroli uwzględniane są także wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2013 r. zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

W wytycznych tych do najważniejszych zadań w 2013 r w działalności kontrolnej uznano:

- kontrolę wypełniania wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymienione w traktacie akcesyjnym,
- kontrolę gmin w zakresie realizacji obowiązków wynikających z nowych przepisów znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- zwiększenie liczby kontroli z pomiarami poprzez wykorzystanie laboratoriów mobilnych,

- kontrolę nielegalnej działalności w zakresie recyklingu pojazdów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

1.4. Obowiązujące przepisy

Podstawowe kompetencje wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w zakresie kontroli określone zostały w wielu ustawach i przepisach wykonawczych tj. rozporządzeniach. Do najważniejszych z nich należą:

- ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 44, poz. 287 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 25 poz. 150 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2010 r. Nr 185 poz. 1243);
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 63 poz. 638 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 90 poz. 607 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2001 r. Nr 100 poz. 1085 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1222 z późn. zm.);

- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1263 z późn. zm.);
- znowelizowana ustawa i utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391).
- ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 36 poz. 233 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. z 2007 r. Nr 124 poz. 859 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2007 r. Nr 147 poz. 1033);
- ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r. Nr 25 poz. 202 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz. 1495 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2006 r. Nr 169 poz. 1200 z późn. zm.).

Poza wymienionymi aktami prawnymi kontrole podmiotów gospodarczych prowadzone będą w oparciu o inne, „branżowe" akty prawne, w których zawarte zostały zadania dla Inspekcji Ochrony Środowiska oraz wymagania wynikające z dyrektyw i rozporządzeń Unii Europejskiej.

1.5. Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Zielonej Górze ujęta została w regulaminie organizacyjnym zatwierdzonym przez Wojewodę Lubuskiego w dniu 25.11.20011r.

Zgodnie z ww. regulaminem w siedzibie Inspektoratu wydzielone zostały następujące jednostki organizacyjne:

- wydziały: inspekcji, monitoringu środowiska, budżetu, finansów i egzekucji należności pieniężnych, administracyjno-techniczny;
- stanowiska samodzielne stanowiące obsługę w zakresie bhp, informatyki, obsługi prawnej itp.;
- laboratorium WIOŚ składające się z trzech pracowni.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze posiada delegaturę, której siedziba znajduje się w Gorzowie Wlkp. W Delegaturze znajdują się dwa działy: inspekcji i monitoringu środowiska, laboratorium delegatury z trzema pracowniami oraz stanowiska samodzielne ds. obsługi prawnej i administracji.

1.6. Zakres działań kontrolnych

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ w roku 2013 realizowane będą następujące rodzaje działalności kontrolnej:

- **kontrole terenowe kompleksowe** prowadzone w zakładach, jednostkach i podmiotach gospodarczych, które po raz pierwszy podlegają sprawdzeniu przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska oraz w zakładach, które dokonały istotnej zmiany technologii, zwiększenia produkcji lub znacznie zwiększyły lub ograniczyły emisje zanieczyszczeń; pracochłonność tego typu kontroli szacuje się na 40 do 104 godzin, a czas kontroli uzależniony będzie od rodzaju i wielkości zakładu;
- **kontrole terenowe problemowe** prowadzone w zakładach, jednostkach i podmiotach gospodarczych na zasadach określonych w obowiązujących przepisach i ograniczające się do sprawdzania i badania określonych zagadnień w wybranych

komponentach środowiska; pracochłonność tego typu kontroli szacuje się na 32 do 48 godzin i uzależniona będzie od rodzaju i wielkości zakładu;

- **kontrole terenowe interwencyjne** (na wnioski lub na skutek skargi) ograniczające się do sprawdzenia zasadności otrzymanych uwag i informacji oraz sprawdzenia stanu faktycznego; pracochłonność tych kontroli szacuje się na 24 ÷ 40 godzin i uzależnione będzie od złożoności zgłaszanych problemów;
- **kontrole dokumentacyjne „przy biurku”** dotyczące analizy materiałów obligatoryjnie przekazywanych do WIOŚ, polegające na weryfikacji przekazanych materiałów; pracochłonność tego typu kontroli szacuje się na 12 ÷ 20 godzin.

Przyjmując powyższe ustalenia założono, że średni czas trwania poszczególnych kontroli wynosić będzie:

- kontrola terenowa kompleksowa 72 godziny - 9 dni roboczych;
- kontrola terenowa problemowa 40 godzin - 5 dni roboczych;
- kontrola terenowa interwencyjna 32 godziny - 4 dni robocze;
- kontrola dokumentacyjna „przy biurku” 16 godzin - 2 dni robocze.

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ wynikającymi z realizacji Projektu PL 0100 „Wzrost efektywności działania IOŚ na podstawie doświadczeń norweskich”, znajdujące się w ewidencji Inspektoratu podmioty podzielone zostały na pięć kategorii ryzyka wpływu na stan środowiska.

Do poszczególnych kategorii zaliczone zostały:

Kategoria I – ryzyko najwyższe – kontrole prowadzone co roku:

1) zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii;
2) stacje demontażu pojazdów samochodowych;
3) zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego;
4) instalacje IPPC, których dotyczy Traktat Akcesyjny;

5) zakłady wymagające pozwolenia zintegrowanego, które przetwarzają odpady sprowadzane z zagranicy;

6) wielkoprzemysłowe fermy tuczu trzody chlewnej wymagające pozwolenia zintegrowanego.

Kategoria II – ryzyko wysokie – kontrole prowadzone co dwa lata lub rzadziej:

1) zakłady zwiększonego ryzyka występowania poważnych awarii;

2) zakłady podlegające rozporządzeniu nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie PRTR, inne niż zaliczone do kategorii I;

3) oczyszczalnie ścieków o obciążeniu powyżej 2000 RLM;

4) instalacje IPPC, z wyłączeniem ferm tuczu trzody chlewnej;

5) instalacje eksploatowane bez wymaganych pozwoleń, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe;

6) zakłady nie spełniające warunków pozwoleń, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe;

7) zakłady nie realizujące zarządzeń pokontrolnych, zaliczane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe.

Kategoria III – ryzyko średnie – kontrole prowadzone raz na trzy lata lub rzadziej:

1) pozostali potencjalni sprawcy poważnych awarii, inni niż zaliczani do kategorii I i II;

2) oczyszczalnie ścieków o obciążeniu poniżej 2000 RLM;

3) składowiska odpadów oraz spalarnie odpadów, inne niż zaliczone do kategorii I i II;

4) zakłady, które uzyskały nowe pozwolenie określające zakres i warunki korzystania ze środowiska, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska;

5) zakłady, które są powodem uzasadnionych interwencji, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska;

6) podmioty prowadzące odzysk odpadów, zaliczone do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska.

Kategoria IV – ryzyko niskie – kontrole prowadzone raz na cztery lata lub rzadziej:

1) zakłady inne niż zaliczane do kategorii I, II i III, które wymagają uregulowania stanu formalno – prawnego korzystania ze środowiska w formie decyzji administracyjnej;

2) zakłady podlegające kontroli w zakresie substancji zubożających warstwę ozonową;

3) zakłady podlegające kontroli w zakresie zawartości siarki w paliwie;

4) zakłady podlegające kontroli w zakresie nadzoru rynku.

Kategoria V – pozostałe instalacje nie objęte systemem planowania rocznego: podmioty nie wymagające pozwoleń na korzystanie ze środowiska w formie decyzji administracyjnych, które zostały poddane doraźnie kontroli, z powodu wniosku o podjęcie interwencji, wydania zaświadczenia lub z innych powodów.

Zestawienie liczby podmiotów znajdujących się w ewidencji WIOŚ przyporządkowanych do poszczególnych kategorii, przedstawia poniższa tabela.

Kategoria ryzyka	Zielona Góra	Gorzów Wielkopolski	Razem
I	47	32	79
II	82	72	154
III	191	77	268
IV	932	894	1826
Razem	1252	1075	2327
V	370	301	671
Razem	**1622**	**1376**	**2998**

1.7. Zasoby kadrowe

Przewidywany stan zatrudnienia w Wydziale i Dziale Inspekcji na dzień 02.01.2013 r. przedstawia poniższa tabela.

Lp	**Stanowisko**	**Ilość zatrudnionych**	
		Wydział Inspekcji WIOŚ w Zielonej Górze	**Dział Inspekcji Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp.**
1.	Naczelnik/Kierownik	1	1
2.	Główny specjalista	2	1
3.	Starszy inspektor ochrony środowiska	3	2
4.	Inspektor ochrony środowiska	8	8
5.	Wakat	1	-
	Razem:	**15**	**12**
	Ogółem:	**27**	

Aktualnie na dzień 30.11.2012 r. spośród 23 zatrudnionych pracowników jedna osoba korzysta z urlopu wychowawczego, który najprawdopodobniej potrwa do końca 2013 r. Z dniem 03.12.2012 r. przewidywane jest zatrudnienie dwóch inspektorów w Dziale Inspekcji Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp. zaś z dniem 17.12.2012 r. jednego inspektora w jednostce macierzystej w Zielonej Górze.

Istniejący wakat w Wydziale Inspekcji w Zielonej Górze zostanie obsadzony w styczniu 2013 r.

Nowo zatrudnieni pracownicy będą mogli wykonywać samodzielnie kontrole po ok. kwartalnym przeszkoleniu. W związku z powyższym odliczając należny każdemu pracownikowi 26-dniowy urlop wypoczynkowy oraz zakładając 10-dniową absencję chorobową, obliczono przewidywany czas pracy pracowników Wydziału i Działu Inspekcji w 2013 r.

- Czas pracy pracowników Działu Inspekcji:

  T = 8 x (252-26-10) + 2 x [0,75 x (252-26-10)] = 1728 + 324 = 2052 dni pracy

- Czas pracy pracowników Wydziału Inspekcji:

  T = 12 x (252-26-10) + 2 x [0,75 x (252-26-10)] = 2592 + 324 = 2916 dni

- Łączny czas pracy przewidywany na przygotowanie i przeprowadzenie kontroli, załatwienie spraw interwencyjnych, opracowanie zarządzeń pokontrolnych i decyzji administracyjnych wyniesie:

  T = 2052 + 2916 = 4968 dni

Przy założeniu, że 30% czasu pracy przeznaczone jest na: załatwianie interwencji, udział w szkoleniach, uczestnictwo w posiedzeniach rad powiatów i gmin

oraz przygotowanie informacji o stanie środowiska na terenie powiatów woj. lubuskiego, faktyczny czas pracy przeznaczony na planowe kontrole wyniesie:

T = 0,7 x 4968 = 3477,6 ~ 3478 dni.

Czas ten pozwala na przeprowadzenie następujących planowych kontroli - przy założeniach przyjętych w punktach 1.6 niniejszego planu:

- kontrole terenowe kompleksowe 45 x 9 = 405 dni
- kontrole terenowe problemowe 573 x 5 = 2865 dni
- kontrole w oparciu o dokumenty 104 x 2 = 208 dni

Razem 3478 dni

1.8. Budżet

Zgodnie z preliminarzem projektu budżetu państwa na rok 2013 na realizację funkcji Nr 12 „Środowisko", działania 12.6.1.2 „Działalność kontrolna w zakresie ochrony środowiska" przewidziano kwotę 1 835 tys. zł. Z tej kwoty na całkowite pokrycie wynagrodzeń rocznych wraz z pochodnymi z uwzględnieniem dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz dodatkowym odpisem na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych przewidziane jest 1 030 tys. zł. Ponadto w bilansie wydatków należy uwzględnić częściowe wynagrodzenie roczne wraz z pochodnymi współdziałających z Wydziałem Inspekcji pracowników Wydziałów: Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności Pieniężnych, Administracyjno-Technicznego oraz Kierownictwa WIOŚ w kwocie – 360 tys. zł.

Na działalność inspekcyjną, bez uwzględnienia opłat stałych (energia elektryczna, cieplna, pobór wody i odprowadzanie ścieków, usługi pocztowe itp.) zostaje 445 tys. zł. Przyjmując, że tylko w 50% wyjazdów inspekcji uda się połączyć dwa kontrolowane podmioty oraz zakładając, że do kontrolowanego podmiotu trzeba

będzie dojechać dwa razy, potrzebne będzie zorganizowanie ok. 928 wyjazdów. Średnia odległość kontrolowanych zakładów od siedziby Inspektoratu i Delegatury wynosi 60 km (dojazd i powrót – 120 km). Przy przyjęciu obowiązującej w rozliczeniach ryczałtowych stawki 0,8358 zł/km na koszty transportu dla Wydziału i Działu Inspekcji zabezpieczyć należy:

928 x 120 x 0,8358 = 93 074 zł. - przyjęto 93 000 zł.

Do planowanych zadań doliczyć należy wyjazdy związane z interwencjami, dotyczącymi awaryjnego zanieczyszczenia. Średnia ilość takich wyjazdów w roku wynosić może do 100. Są to z reguły wyjazdy jednodniowe, a długość przejechanych kilometrów można przyjąć analogiczną jak dla kontroli planowanych. W związku z powyższym na ww. cele należy dodatkowo zabezpieczyć 10 000 zł.

Tak więc łączne koszty transportu na rzecz inspekcji, bez partycypacji w kosztach ogólnych transportu, wyniosą ok. 103 000 zł.

Przyjmując założone w planie pracy kontrole z pomiarami: jakości odprowadzanych ścieków (min. 2 kontrole), emisji zanieczyszczeń do powietrza (min. 2 kontrole), zanieczyszczenia powierzchni ziemi oraz hałasu (min. 2 kontrole), zaplanowano na nie koszty w wysokości 25 000 zł.

Tak więc działalność kontrolna Wydziału i Działu Inspekcji, bez uwzględnienia kosztów stałych, pochłonie ok. 128 000 zł.

2. ŚRODOWISKO, CELE I CYKLE KONTROLNE

2.1. Stan środowiska w województwie

Stan środowiska w województwie lubuskim przedstawiony został w opracowaniu pt. „Stan środowiska w województwie lubuskim w latach 2009-2010", które ukazało się w ramach Biblioteki Monitoringu Środowiska w 2011 roku. Autorami poszczególnych rozdziałów opracowania byli w większości pracownicy

Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Delegatury WIOŚ w Gorzowie Wlkp.

Na podstawie analiz i wniosków zawartych w poszczególnych rozdziałach stwierdzić można, że stan środowiska w województwie lubuskim ulega sukcesywnej poprawie, m.in. na skutek realizacji inwestycji proekologicznych.

2.2. Tematyczne zagadnienia ochrony środowiska na terenie województwa

2.2.1. Ochrona powietrza

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie lubuskim jest emisja antropogeniczna (wynikająca z działalności człowieka), na którą składa się emisja z działalności przemysłowej, z sektora bytowego oraz powodowana przez środki komunikacji. Naturalne procesy zachodzące w przyrodzie (emisja naturalna) mają znaczenie marginalne i w niewielkim stopniu oddziaływają na jakość powietrza atmosferycznego w województwie.

Na jakość powietrza bardzo duży wpływ ma emisja powierzchniowa czyli tzw. emisja niska, ze źródeł takich jak: paleniska domowe, małe kotłownie, warsztaty rzemieślnicze itp. Wielkość tej emisji jest trudna do oszacowania a jej udział w ogólnej emisji zanieczyszczeń zależy od nasycenia sieci ciepłowniczej na danym obszarze.

Drugim ważnym źródłem wpływającym na jakość powietrza jest emisja liniowa pochodząca ze spalania paliw w silnikach samochodowych. Rosnąca ilość pojazdów, a tym samym zwiększenie ruchu stanowi coraz większy problem, nie tylko ze względu na zanieczyszczenie powietrza, ale także z powodu emisji hałasu.

Analiza prowadzonych w województwie lubuskim baz danych o podmiotach korzystających ze środowiska oraz danych gromadzonych w trakcie kontroli przeprowadzanych przez WIOŚ w Zielonej Górze wskazuje na systematyczne

zmniejszanie się emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do środowiska. Jest to związane z ograniczeniem zużycia energii w przemyśle w przeliczeniu na jednostkową wielkość produkcji oraz zmianą nośników energii na mniej szkodliwe dla środowiska.

2.2.2. Ochrona wód

Jakość wód na terenie województwa lubuskiego uzależniona jest od ilości i jakości odprowadzanych ścieków komunalnych i przemysłowych oraz dopływu zanieczyszczeń z tzw. źródeł przestrzennych.

Ze względu na tranzytowe i przygraniczne położenie, wpływ na jakość wód na terenie województwa wywierają różnego rodzaju źródła zanieczyszczeń usytuowane na terenie Czech i Niemiec oraz województw: śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego i wielkopolskiego.

W ostatnich latach nastąpiło zmniejszenie presji przemysłowych źródeł zanieczyszczeń w związku z restrukturyzacją przemysłu oraz z ograniczeniem ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych do wód ze źródeł przemysłowych.

Ograniczono także wpływ ścieków komunalnych poprzez budowę nowoczesnych, wysokosprawnych oczyszczalni ścieków oraz modernizację oczyszczalni istniejących. Wzrosło natomiast znaczenie presji zanieczyszczeń, których źródła znajdują się na terenach wiejskich.

Poza punktowymi miejscami odprowadzania ścieków istotnym dla jakości wód problemem są przestrzenne źródła zanieczyszczeń, tj. opady atmosferyczne wprowadzające do wód zanieczyszczenia z powietrza oraz spływy powierzchniowe z pól, pastwisk i łąk, które stanowią znaczące źródło substancji biogennych.

W roku 2013 przeprowadzona zostanie kolejna ocena stanu wód powierzchniowych za rok 2012 w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji stanu jednolitych części wód

powierzchniowych (Dz. U. Nr 162 poz. 1008). Z wstępnej oceny wynika, że nie nastąpiła istotna zmiana jakości wód do lat ubiegłych.

2.2.3. Ochrona przed hałasem

Hałas jako zanieczyszczenie środowiska jest czynnikiem wpływającym na jakość warunków zamieszkania i wypoczynku człowieka.

Większość kontrolowanych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie województwa lubuskiego powoduje uciążliwą emisję hałasu jedynie do najbliższego otoczenia. Przekroczenie dopuszczalnych wartości emisji mieści się w przedziale od 2 do 5 dB.

Wprowadzanie nowych rozwiązań technicznych po otrzymaniu decyzji administracyjnych o nałożeniu kar pieniężnych, przynosi skutek poprzez dostosowanie urządzeń do obowiązujących norm. Innym skutecznym sposobem na minimalizację uciążliwości hałasowych jest budowa obwodnic miejscowości oraz wyprowadzanie ruchu tranzytowego z centrów miejscowości. Również budowa ekranów akustycznych w znaczny sposób ogranicza uciążliwości komunikacyjne.

2.2.4. Pola elektromagnetyczne

Wykonane w latach od 2005 do 2012 badania poziomów pól elektromagnetycznych na terenie województwa lubuskiego nie wykazały w żadnym z badanych punktów występowania poziomów pól elektromagnetycznych przekraczających dopuszczalne normy. Maksymalne pomierzone wartości nie przekroczyły 30% poziomu dopuszczalnego określonego na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sprawdzania ich poziomów (Dz. U. Nr 192 poz. 1883).

2.2.5. Ochrona powierzchni ziemi

W latach 2011-2012 kontynuowano działalność zmierzającą do rekultywacji terenów zdegradowanych działalnością człowieka. W 2012 r. zakończono rekultywację terenu zamkniętego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne w Sławie o powierzchni 2,31 ha. W fazie przygotowania jest zadanie rekultywacji terenu po byłym składowisku odpadów innych niż niebezpieczne w miejscowości Łęknica. Na powyższe zadania opracowano projekt rekultywacji, który został przyjęty przez Starostwo Powiatowe w Żarach. Do rekultywacji wyznaczono obszar o powierzchni 6,24 ha. Przewiduje się realizację tego zadania do 2015 r.

W fazie realizacji znajduje się rekultywacja terenu po byłym składowisku odpadów innych niż niebezpieczne w miejscowości Jeziory gm. Świebodzin. Zgodnie z planem gospodarki odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2012 – 2020 przewidywane jest zamknięcie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne w miejscowościach:

- Bledzew gm. Bledzew
- Chrobrów gm. Żagań
- Gozdnica gm. Gozdnica
- Buczyny gm. Trzebiel
- Lubsko gm. Lubsko
- Drzeńsk Mały gm. Gubin

Zamkniecie ww. obiektów odbywać się będzie po przeprowadzeniu kontroli przez służby inspekcyjne WIOŚ. Tereny po byłych składowiskach odpadów zostaną zrekultywowane zgodnie z przyjętym i zatwierdzonym kierunkiem rekultywacji. Najczęściej przyjmowanym kierunkiem rekultywacji w warunkach woj. lubuskiego jest kierunek leśny polegający na zalesieniu terenu bądź jego zadrzewieniu i zakrzewieniu i utworzenie enklaw siedliskowych dla zwierząt polnych i leśnych.

2.2.6. Gospodarka odpadami

W 2012 r. podjęto działania zmierzające do wdrożenia w życie znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r. poz. 391). W lipcu 2012 r. przeprowadzono szkolenia przedstawicieli samorządów gmin z zakresu zmian wprowadzanych ww. ustawą dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

W 2013 roku planowane jest przeprowadzenie cyklu kontrolnego dotyczącego wdrażania nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnym.

2.3. Działalność kontrolna

Przy planowaniu działalności kontrolnej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Zielonej Górze uwzględniono następujące opracowania, wytyczne:

- opracowanie pn. „Ogólne kierunki działania organów Inspekcji Ochrony Środowiska w latach 2013-2015”,
- wytyczne do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2013 r., zatwierdzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska,
- obowiązki raportowania do Komisji Europejskiej wynikające m.in. z Traktatu Akcesyjnego – „Środowisko naturalne”, określone przez Ministra Środowiska,
- wyniki monitoringu powietrza i wód powierzchniowych w województwie lubuskim,
- podstawowe problemy ochrony środowiska na terenie województwa oraz wnioski z oceny stanu przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez kontrolowane podmioty,

- przegląd zakładów o dużym ryzyku powstania awarii (kontrola co najmniej raz w roku) i o zwiększonym ryzyku zaistnienia awarii (kontrola co najmniej raz na dwa lata),
- przegląd stacji demontażu pojazdów znajdujących się w wykazie Marszałka Województwa Lubuskiego (kontrola co najmniej raz w roku) oraz informacje o nielegalnie działających stacjach demontażu,
- dane z rejestrów prowadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska o podmiotach podlegających ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
- dane zawarte w ewidencji kontroli i ewidencji podmiotów korzystających ze środowiska, oraz dokumentacji przebiegu i efektów kontroli, w tym również dane z prowadzonej przez WIOŚ listy zakładów eksploatujących instalacje podlegające obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego,
- skargi i wnioski o interwencje wpływające do WIOŚ,
- zasady planowania kontroli określone w Systemie Kontroli opracowanym w ramach Projektu PL-0100 „Wzrost efektywności działalności Inspekcji Ochrony Środowiska, na podstawie doświadczeń norweskich".

W 2013 r. zadania kontrolne realizowane będą dwutorowo jako:

- kontrole typowe, związane z wyjazdem w teren do kontrolowanych przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych,
- kontrole bez wyjazdu w teren, oparte na analizie posiadanej albo przekazanej do WIOŚ dokumentacji.

Na podstawie analizy przedstawionych wyżej materiałów oraz możliwości kontrolnych WIOŚ ustalono ostatecznie 22 cele kontrolne na 2013 rok.

Lista celów kontrolnych przyjęta do realizacji w roku 2013

Numer	Nazwa celu
1.	Nadzór nad wypełnianiem wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymienionych w Traktacie Akcesyjnym.
2.	Sprawdzenie realizacji przez gminy zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2014r.
3.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony powietrza przez prowadzących instalacje energetycznego spalania paliw określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 kwietnia 2011r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji.
4.	Poprawa jakości danych dostarczonych przez prowadzących instalację w ramach krajowego rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń.
5.	Sprawdzenie zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw oraz oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.
6.	Kontrola podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi pod kątem sprawdzenia przestrzegania prawa i decyzji administracyjnych.
7.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów przez podmioty używające czynników chłodniczych oraz dokonujące obrotu nimi pod katem zastępowania SZWO czynnikami z grupy F-gazów.
8.	Ocena przestrzegania wymagań wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.
9.	Ocena wypełniania wymogów w zakresie postępowania z odpadami w tym z odpadami niebezpiecznymi.
10.	Eliminowanie nielegalnej działalności w zakresie recyklingu pojazdów oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
11.	Sprawdzenie prawidłowości realizacji międzynarodowego przemieszczania odpadów z listy zielonej, w szczególności klasyfikacji przemieszczanych odpadów.
12.	Sprawdzenie prawidłowości funkcjonowania instalacji przetwarzających i magazynujących odpady, do których są lub mają być przywożone, w szczególności odpady niebezpieczne z krajów spoza UE.
13.	Ocena zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami.
14.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz opłacie produktowej.
15.	Ocena przestrzegania wymagań o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
16.	Ocena przestrzegania wymagań o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
17.	Ograniczenie uciążliwości związanych z ponadnormatywną emisja hałasu i promieniowania elektromagnetycznego.
18.	Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom.
19.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o substancjach i preparatach chemicznych.
20.	Ocena przestrzegania wymagań ustawy o odpadach.

21.	Przestrzeganie przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji substancji do powietrza.
22.	Przestrzeganie przepisów i decyzji administracyjnych dotyczących ochrony środowiska.

W 2013 r. zostały wyznaczone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska do realizacji dwa ogólnokrajowe cykle kontrolne**:**

- Sprawdzenie realizacji zadań własnych w 10% gmin w zakresie wynikającym ze znowelizowanej ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- Ocena wypełnienia wymogów ochrony środowiska wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym oraz ustawy o odpadach przez wybrane podmioty wprowadzające na rynek sprzęt chłodniczy i przetwarzające zużyty sprzęt chłodniczy.

3. DZIAŁANIA KONTROLNE NA ROK 2013

Zgodnie z założeniami uwzględniającymi możliwości finansowe oraz kadrowe przyjęto, że w roku 2013 przeprowadzonych zostanie ogółem 722 kontrole podmiotów gospodarczych, których działalność ma wpływ na stan środowiska w województwie lubuskim.

3.1. Kontrole planowe

Przyjęto, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze przy obecnym stanie zatrudnienia oraz możliwościach finansowych jest w stanie wykonać 722 kontrole. Założono, że wykonanych zostanie 45 kontroli kompleksowych, 573 kontroli problemowych oraz 104 kontrole planowe oparte o dokumentację przesyłaną do Inspektoratu. Ponadto założono, że ok. 30 % czasu inspekcyjnego wykorzystane zostanie na samokształcenie, uczestnictwo w szkoleniach resortowych i wewnętrznych (w związku z dynamiczną zmianą przepisów),

przeprowadzenie kontroli związanych z wystąpieniem poważnych awarii oraz na załatwianie skarg i wniosków o interwencje.

Kwartalny harmonogram kontroli przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj kontroli	**Planowana liczba kontroli w kwartale**				**Razem**
	I	**II**	**III**	**IV**	
Kompleksowa	10	10	12	13	45
Problemowa	140	153	140	140	573
Dokumentacyjna	40	26	26	12	104
Razem	**190**	**189**	**118**	**165**	**722**

Poniżej przedstawiono podział kontroli planowych na jednostkę macierzystą i delegaturę uwzględniając aktualne zatrudnienie.

3.1.1. Wydział Inspekcji – Zielona Góra

Rodzaj kontroli	Okres rozliczeniowy				Razem
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
Kontrole kompleksowe	6	7	6	6	25
Kontrole problemowe	83	84	83	84	334
Kontrole dokumentacyjne	25	16	16	7	64
Ogółem	114	107	105	97	423

3.1.2. **Dział Inspekcji – Gorzów Wlkp.**

Rodzaj kontroli	Okres rozliczeniowy				Razem
	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
Kontrole kompleksowe	4	3	6	7	20
Kontrole problemowe	57	69	57	56	239
Kontrole dokumentacyjne	15	10	10	5	40
Ogółem	76	82	73	68	299

Uwaga!

Plan kontroli może zostać zrealizowany pod warunkiem zapewnienia przewidywanego budżetu oraz utrzymania dotychczasowego zatrudnienia.

Wykaz przewidzianych do kontroli zakładów, podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych prowadzących działalność przedstawia załącznik nr 1 do niniejszego planu kontroli.

3.2. **Kontrole pozaplanowe**

Teoretycznie istnieje niewielka rezerwa „mocy przerobowej" Wydziału i Działu Inspekcji, ale ze względu na ograniczenia finansowe przewidziane w budżecie możliwości jej wykorzystania będą sporadyczne. Dodatkowo wnioski o przeprowadzenie nieplanowanej kontroli rozpatrywane będą z pominięciem ustawowych terminów przewidzianych w kpa, ale możliwie bezzwłocznie w przypadku planowanych wyjazdów w danym kierunku. Wstępnie przyjęto wykonanie 60 kontroli pozaplanowych.

3.3. **Skargi**

Skargi załatwiane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Obecnie trudno ocenić jaka będzie ich ilość i merytoryczna wartość przekazanych informacji.

3.4. **Poważne awarie przemysłowe**

W Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Zielonej Górze oraz Delegaturze WIOŚ w Gorzowie Wlkp. z uwagi na możliwość wystąpienia poważnych awarii czynne są w dniach roboczych po godzinach pracy (tj. w godzinach od 15^{30} do 20^{30}) telefony dyżurne. W soboty dyżur telefoniczny pełnią inspektorzy zatrudnieni w Wydziale i Dziale Inspekcji w godzinach od 7^{30} do 20^{30}. W niedziele i święta dyżur

pełnią tylko osoby funkcyjne Inspektoratu. Wykaz osób funkcyjnych z numerami telefonów stacjonarnych oraz komórkowych przekazywany jest w układzie kwartalnym do GIOŚ oraz do służb odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa w województwie lubuskim.

3.5. Inne działania

Inne działania, w których uczestniczą Wydział i Dział Inspekcji WIOŚ to:

- współpraca z Laboratorium oraz Wydziałem i Działem Monitoringu Środowiska, Wydziałem Administracyjno-Technicznym ~~i~~ oraz Wydziałem Budżetu, Finansów i Egzekucji Należności Pieniężnych;
- współdziałanie z innymi organami kontrolnymi;
- współpraca z organami samorządowymi;
- współdziałanie z organami ścigania;
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie ochrony środowiska.

Opracowali:

Andrzej Uchman i Maria Staroń